

KONCEPCE ROZVOJE ŠKOLY

Praha, LEDEN 2024

Základní škola a Střední škola, Praha 2,
Vinohradská 54

Vypracoval: XXXXXXXXXX

Úvod

Tato Koncepce rozvoje školy slouží jako podklad pro konkursní řízení na pozici ředitele příspěvkové organizace Základní škola a Střední škola, Praha 2, Vinohradská 54. Autor v ní stručně popisuje svůj pohled na možné budoucí směřování školy založený na osobních zkušenostech se vzděláváním žáků základní školy i střední školy při dlouholetém působení v organizaci. Využívá při tom znalosti prostředí, pedagogického sboru, materiálně technického vybavení školy i důležitých dokumentů. Je si však vědom, že po případném nástupu do funkce bude nutné zpracovat podrobnější koncepci, která bude vycházet ze SWOT analýzy, a do jejíž tvorby bude zapojeno nejen širší vedení školy, ale celý pedagogický sbor, školská rada a do jisté míry i rodiče žáků.

Při tvorbě Koncepce bylo přihlíženo k těmto strategickým dokumentům: *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+* (V roce 2020 vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy) a *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027* (20. prosince 2023 schválen vládou, v těchto dnech dostupná pouze pracovní verze).

Motto

„Na dobré nebo špatné výchově mládeže záleží dobrá nebo špatná budoucnost společnosti.“

Giovanni Bosco

Vize

Vybavit žáky školy takovými kompetencemi, které jim umožní co nejlépe zvládnout samostatný život ve společnosti.

1. Východisko – charakteristika školy

Příspěvková organizace Základní škola a Střední škola, Praha 2, Vinohradská 54 poskytuje základní vzdělání a střední vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Byla zřízena podle § 16 odst. 9 Školského zákona (zák. 561/2004 Sb.) v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. Sídlí v budově na pražských Vinohradech, která je v majetku Hlavního města Prahy. Vlastník objektu svěřil budovu do správy této organizaci. Ve stejné budově působí ještě Dům dětí a mládeže, Mateřská škola a Základní umělecká škola, které však nejsou součástí této organizace. Umístění školy v centru města v těsné blízkosti tramvajové zastávky a poblíž stanic metra A a C nabízí ideální dopravní spojení pro žáky z různých částí Prahy.

Organizace zahrnuje několik součástí, kterými jsou:

- **Základní škola** – poskytuje základní vzdělávání podle ŠVP Základní škola, zpracovaného podle RVP ZV.
- **Praktická škola dvouletá** – poskytuje střední vzdělání podle ŠVP Praktická škola dvouletá, zpracovaného podle RVP Praktická škola dvouletá, ukončené závěrečnou zkouškou.
- **Školní družina** – poskytuje zájmové vzdělávání žákům základní školy.
- **Speciálně pedagogické centrum** – poskytuje diagnostickou, terapeutickou a poradenskou službu klientům SPC, jejich rodičům nebo zákonným zástupcům.
- **Školní jídelna** – poskytuje stravovací služby pro žáky školy, závodní stravování pro její zaměstnance.

V září roku 2023 organizace podala žádost, z pokynu zřizovatele, o rozšíření nabídky oborů vzdělání o obor Základní škola speciální. V případě schválení žádosti je škola připravena od školního roku 2024/2025 vzdělávat na základní škole i žáky se středně těžkým, příp. těžkým mentálním postižením.

1.1. Vybavenost školy

V budově školy je 13 kmenových tříd (9 pro ZŠ a 4 pro SŠ) a 10 odborných pracoven (3x školní dílna, 3x cvičná kuchyně, 2x šicí dílna, výtvarná/keramická dílna, hudebna), 2 počítačové učebny, 2 učebny pro družinu, cvičný byt, knihovna, posilovna, horolezecká stěna, 2 tělocvičny a školní hřiště.

Učebny jsou po materiálně technické stránce vybaveny vyhovujícím způsobem. Dvanáct učeben je opatřeno prezentační technikou, z toho osm včetně interaktivního řešení. Vybavení odborných pracoven organizace průběžně doplňuje tak, aby se žáci při praktických činnostech učili zacházet s odpovídajícími nástroji a přístroji a moderním vybavením domácnosti. Žáci mají k dispozici v průběhu vyučování i volnočasových aktivit organizovaných školou mobilní digitální technologie, se kterými se učí zacházet a využívat je v běžném životě.

1.2. Základní škola

Jedná se o úplnou školu s 1. až 9. postupným ročníkem základní školy. Maximální kapacita základní školy je 140 žáků. Třída, oddělení a studijní skupina má nejméně 6 a nejvíce 14 žáků, v odůvodněných případech nejméně 4 a nejvíce 6 žáků. Aktuálně školu navštěvuje 78 žáků. Z toho 55 s lehkým mentálním postižením, 19 žáků s kombinovanými vadami a do školy jsou integrováni i čtyři žáci se středně těžkým mentálním postižením.

1.3. Střední škola

Praktická škola dvouletá je funkčním článkem systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Umožňuje získat střední vzdělávání žákům s různou mírou zdravotního postižení. Je určena pro žáky se středně těžkým mentálním postižením, resp. s lehkým mentálním v kombinaci s dalším znevýhodněním. Maximální kapacita střední školy je 48 žáků. Třída, oddělení a studijní skupina má nejméně 6 a nejvíce 14 žáků, v odůvodněných případech nejméně 4 a nejvíce 6 žáků. Každý ročník má dvě paralelní třídy. V tomto školním roce školu navštěvuje 25 žáků. Z toho 8 žáků se středně těžkým mentálním postižením, 15 žáků s kombinovanými vadami a 2 žáci s těžkým mentálním postižením. Ze zdravotních důvodů byl, na základě doporučení školského poradenského zařízení, osmnácti žákům vypracován individuální vzdělávací plán.

1.4. Školní družina

Vzdělávací program školní družiny (dále jen ŠD), vychází ze ŠVP pro základní vzdělávání Základní škola (zpracovaný podle RVP ZV), jehož je nedílnou součástí. ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování pro žáky I. stupně ZŠ. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování. Nejvyšší povolený počet žáků ve ŠD je 70. Aktuálně je do ŠD přihlášeno 34 žáků rozdělených do dvou oddělení. Z důvodu sociálního znevýhodnění žáků rozhodl ředitel školy o prominutí úplaty za poskytování vzdělávání ve školní družině.

1.5. Speciálně pedagogické centrum

Toto školské poradenské zařízení poskytuje odborné speciálně pedagogické služby, informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost dětem, žákům, studentům a jejich zákonným zástupcům, ale i jiným školám a školským zařízením. Klienty SPC jsou děti, žáci a studenti se speciálně

vzdělávacími potřebami. SPC je zaměřeno na žáky s mentálním postižením. Ve školním roce 2022/2023 navštívilo poradenské zařízení 582 klientů a vykázano u nich bylo 988 individuálních činností.

1.6. Školní jídelna

Školní jídelna i kuchyně jsou dobře vybaveny a průběžně modernizovány. Nejvyšší povolený počet stravovaných ve školském zařízení je 120. Jídelna denně uvaří okolo sta obědů. Organizace se dlouhodobě snaží zajistit pro žáky se sociálním znevýhodněním dotace z různých dotačních titulů pro uhrazení ceny obědů. Poslední dobou se však podmínky pro získání obědů zdarma často mění, což věc komplikuje a u rodičů vzbuzuje nejistotu.

1.7. Pedagogický sbor a další zaměstnanci

Organizace zaměstnává stabilizovaný tým zkušených a erudovaných pedagogických pracovníků, kteří dlouhodobě dobře plní své úkoly, což dokládají i závěry Inspekčních zpráv ČŠI (poslední z roku 2019). Ve škole působí 22 učitelů (13 ZŠ, 9 SŠ), 2 asistenti pedagoga a 2 vychovatelky školní družiny. Školní poradenské pracoviště tvoří dva pedagogové. Jeden nabízí služby výchovného poradce a školního metodika prevence na základní škole a druhý na střední škole. Daní za zkušenost a erudovanost pedagogického sboru je jeho průměrný věk, který se vyšplhal na 58,82 roků.

Ve školském poradenském zařízení působí včetně vedoucí SPC 5 odborných pracovníků (1 psycholog, 4 speciální pedagogové) a 1 sociální pracovnice.

Dále organizace zaměstnává 3 technickohospodářské zaměstnance a 4 provozní zaměstnance.

1.8. Sportovní kurzy, vzdělávací a poznávací zájezdy

Pedagogové v průběhu školního roku pro žáky ZŠ i SŠ organizují různé výjezdové akce. Jedná se zejména o lyžařský kurz, turistický kurz a cykloturistický kurz. V minulosti byly tyto kurzy doplněny ještě o adaptační kurz a poznávací pobyt v zahraničí, avšak obdobím covidu byla tato tradice přerušena. Jedná se o důležitou součást výuky, která zúčastněné žáky vytrhne z jejich přirozeného prostředí, umožní jim zakusit nevšední zážitky a přispívá tak k rozvoji jejich samostatnosti.

1.9. Mimoškolní volnočasové aktivity

Organizace žákům umožňuje smysluplné trávení volného času prostřednictvím nabídky zájmových kroužků. V tomto školním roce mohou žáci zdarma navštěvovat: kroužek sociálních a komunikačních dovedností, počítačový kroužek, turistický kroužek, kroužek vaření, výtvarný kroužek, cyklistický kroužek, sportovní kroužek a plavání. Při škole působí sportovní oddíl SK IMPULS, který se podílí na organizaci různých sportovních soutěží a umožňuje žákům reprezentovat školu na úrovni republiky (MČR v plavání, cyklistice, atletice) a případně i Evropy (Evropské hry hendikepované mládeže).

1.10. Spolupráce s partnery

Nejbližšími partnery školy při výchově a vzdělávání žáků jsou bezesporu jejich zákonní zástupci, se kterými se organizace snaží úzce spolupracovat na úrovni individuální, případně hromadně prostřednictvím Spolku přátel Základní a Střední školy v Praze 2, Vinohradská 54. Rodiče mohou dění ve škole ovlivňovat i prostřednictvím Školské rady, ve které mají zvoleny dva zástupce. Dalším blízkým partnerem je pochopitelně zřizovatel, se kterým je spolupráce dobře nastavena. Škola dále spolupracuje např. s Městskou knihovnou nebo Městskou policií při organizaci programů pro žáky, s organizací Rytmus – od klienta k občanovi, z.ú., která v rámci svého Tranzitního programu zajišťuje žákům praktické školy (v předmětu předprofesní příprava) individuální praxe na běžném trhu práce. V neposlední řadě škola spolupracuje s již zmíněným SK IMPULS a s Asociací speciálních pedagogů – obě tyto organizace mají v budově školy své sídlo.

2. Plán rozvoje

Bude-li autor této Koncepce v konkursním řízení na ředitele školy úspěšný, plánuje navázat na příkladnou práci současného ředitele, pokračovat v započatém, výše popsaném díle, udržet vysoký standard vzdělávání a **usměrňovat výchovně vzdělávací proces tak**, aby směřoval k naplnění vize, tedy **aby žákům v maximální míře napomáhal osvojit si takové kompetence, které jim umožní co nejlépe zvládnout samostatný život ve společnosti**.

Práci na usměrňování výchovně vzdělávacího procesu lze shrnout do těchto oblastí:

2.1. Pedagogický sbor – personální oblast

Cíl: Udržení stabilizovaného, erudovaného a dostatečně motivovaného pedagogického sboru a zajištění profesního růstu jednotlivých členů.

Základem pro dobré výsledky vzdělávání je **kvalitní pedagogický sbor**. Jak již bylo popsáno výše, současný tým pedagogů je dostatečně zkušený a erudovaný, avšak vzhledem k jeho věkovému průměru bude v brzké době **nutná jeho přirozená obměna**. Podstatná část pedagogického sboru je buď v důchodovém nebo těsně předdůchodovém věku. Autor Koncepce si uvědomuje, že řešení personální otázky bude patřit k nejtěžším úkolům, jimž bude muset nové vedení organizace čelit. Při současném **nedostatku pedagogů** (obzvláště speciálních) **na trhu práce** bude možnou cestou **přijímání vhodných adeptů i bez potřebné kvalifikace** s tím, že si ji **doplní průběžně**. Další možností je **rozdílení spolupráce s pedagogickými fakultami a nabídka praxe studentů** ve škole spojená s motivací k budoucímu nástupu. Kompenzovat nedostatek pedagogů **zaměstnáváním učitelů v důchodovém věku** na částečný úvazek lze, ale ne donekonečna.

Zároveň s tím si autor uvědomuje potřebu **motivace, podpory a péče o profesní růst** stávajícího **pedagogického sboru**, a především učitelů nových a začínajících (např. prostřednictvím Systému podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů – SYPO). Bude proto hledat možné způsoby jejich motivace, tvořit a průběžně aktualizovat **plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků** při respektování studijních zájmů jednotlivých učitelů. Současně bude podporovat **užší spolupráci mezi jednotlivými pedagogy**, poskytování **vzájemné metodické podpory** a další činnosti vedoucí k **budování dobrých vztahů** na pracovišti, které následně ovlivňují **klima celé školy**.

2.2. Výchovná a vzdělávací oblast

Cíl: Kvalitní vzdělávací proces umožňující osvojení potřebných kompetencí žáků a respektující jejich individualitu a potřeby.

Žáci s mentálním postižením jsou citliví právě na globální školní klima. Pro svůj celkový rozvoj osobnosti **potřebují stabilní bezpečné prostředí** s jasně **vymezenými hranicemi**, vyžadují **individuální přístup** a vhodnou **míru podpory**. Úkolem vyučujících je, aby ve spolupráci se školským poradenským zařízením hledali pro každého žáka **vhodná podpůrná opatření** a v případě potřeby vypracovali **individuální vzdělávací plán**. Při výuce kladli důraz na **osvojování klíčových kompetencí žáků**, vhodným způsobem **propojovali učivo** jednotlivých předmětů, zdůrazňovali tak **mezipředmětové vztahy** a zařazovali **průřezová témata** (využívali k tomu např. projektové vyučování). Obzvláště na praktické škole je vhodné, aby do výuky zařazovali **praktická cvičení z běžného života** a **řešení problémových situací**, vedli žáky **k samostatnosti** a připravovali na **možné budoucí pracovní zařazení** (Tranzitní program, projekt Fiktivní firma s reálnými výrobky).

K dosažení vytyčeného cíle vhodným způsobem pomáhají i **kurzy** popsané v kap. 1.8 a široká nabídka **volnočasových aktivit** (kap. 1.9), která zároveň působí jako **prevence sociálně patologických jevů**, protože smysluplně naplňuje volný čas žáků.

2.3. Oblast organizace a řízení

Cíl: Nastavení funkčního informačního a komunikačního systému uvnitř organizace a jasné stanovení pravidel a kompetencí jednotlivých zaměstnanců.

Absence důležitých informací může narušovat kvalitu vzdělávacího procesu, a dokonce vést k nestabilitě pedagogického sboru. Efektivita práce závisí na **včasném plánování** a též na snadné a rychlé **dostupnosti** validních **informací**. Prvky **informačního a komunikačního systému**, které autor zamýšlí využívat a zdokonalit: porady vedení, provozní porady, pedagogické rady, roční plán, týdenní plány (dostupné i v elektronické podobě), sdílený a pravidelně aktualizovaný kalendář s automatickým připomínáním termínů, sdílené serverové prostředí pro ukládání dokumentů, vnitřní směrnice a řády, náplň práce jednotlivých pozic, nastavení kontrolních mechanismů a plánu hospitací.

Autor Koncepce si je též vědom častých **změn právních norem** a kurikulárních dokumentů a nutnosti jejich systematického monitorování a včasného **zapracování do pedagogické dokumentace školy**.

2.4. Oblast materiálně technického vybavení

Cíl: Zajištění důstojných ekonomických a technických podmínek pro vzdělávání.

Škola dlouhodobě hospodaří s **vyrovnaným rozpočtem** v hlavní činnosti a s mírně ziskovým rozpočtem v doplňkové činnosti. Výnosy v hlavní činnosti tvoří především **dotace ze státního rozpočtu** a dotace **od zřizovatele**, vlastní výnosy tvoří výnosy za stravné a čerpání fondů. Nejvyšší nákladovou položkou jsou osobní náklady (okolo 81 %) a náklady na energie, které poslední dobou výrazně vzrostly (ze 4 % na 8 %). Pro zajištění kvality vzdělávacího procesu jsou potřebné prostředky na nákup **vhodných učebních pomůcek**, moderního **vybavení** jednotlivých **učeben** a údržbu prostor. Autor aktuálně pracuje na úpravě jedné ze školních dílen na **dílnu 21. století** – vybavenou **technologemi** pro **3D tisk** a opracování materiálů **laserem**.

Zajistit prostředky na straně příjmové hodlá autor **sledováním grantových výzev** z různých dotačních titulů a **podáváním grantových žádostí**, případně zvyšováním výnosů z hospodářské činnosti (doplňková činnost). Na straně výdajové nelze šetřit na osobních nákladech (motivační faktor pro zaměstnance), kde by se však ušetřit dalo, jsou **výdaje na energie**. **Snížit energetickou náročnost budovy** lze jednoduchým způsobem, který je však investičně náročný – kompletní výměna oken v celé budově. Autor je připraven ve spolupráci se zřizovatelem tuto investiční akci dotáhnout do zdárného konce, protože projektová dokumentace na výměnu oken je již řadu let zpracována. Další větší investicí, která organizaci v dlouhodobějším horizontu čeká, je **zajištění bezbariérovosti budovy**. Škola totiž nemůže přijímat žáky s tělesným postižením, které jim znemožňuje samostatný pohyb po budově.

Souhlas se zveřejněním koncepce

Autor Koncepce, [redacted], vypracováním a odevzdáním této koncepce souhlasí s jejím zveřejněním v anonymizované podobě na portálu školství a na webu školy, v období po prvním jednání konkursní komise do jednoho měsíce od jmenování ředitele/ředitelky příspěvkové organizace.

V Praze dne 15. 1. 2024

podpis [redacted]